

Jónéhány évtizeddel ezelőtt az egyik legismertebb párisi nevelőintézetben, a Lycée Louis le Grand-ban csunya botrány tört ki. Egyik bennlakó növendék, fiatal egyetemi hallgató, egy igazi, vagy vélt igazságtalanságon fölbőszülve, föllázította a fölügyelők ellen az egyik hálóterem lakóit. A diákok minden kezük ügyébe eső tárgyat hozzáváltak a lecsillapításukra érkezett tanárokhoz. Az egész lázadást a lázadó egyetemista vezényelte oly »sikeresen«, hogy végül is rendőri segítséggel tudták csak leverni a »hálószoba-forradalmat«. A hálóterem stratégiáját persze kicsapták nemcsak a patinásnevű intézetből, hanem az egyetemről is.

Ha nem tört volna ki akkoriban a Lycée Louis le Grand botránya, Franciaországban ma nem Weygand tábornok lenne az összes francia haderők főparancsnoka. Mert ő volt az, aki a zendülő hálóingések rohamait vezényelte az említett intézetben. Ha ki nem csapják az egyetemről, sohasem választotta volna elhivatásul a katonai pályát. Mivel azonban ifjúkori lázadása elzárta előtte a polgári érvényesülés útját, merész fordulattal olyan pályára lépett, ahol a lázadást nem kicsapással, hanem halállal büntetik. Bár vér szerint belga, aki Brüsszelben született, mégis francia hadiskolába ment. Beiratkozott ugyanis a híres Saint-Cyr-i katonai iskolába.

Szentpétervár

Katonai tanulmányait elvégezve a huszárknál és dragonyosoknál szolgált, majd a saumur-i lovassági tiszti iskolában lesz tanár. Egyéniségének varázsa nemcsak a növendékeket, hanem tanártársait is hatalmába keríti. Legnépszerűbb tanára lesz az iskolának, annak ellenére, hogy szigorú és vasfegyelmet tartó. Híre eljut az akkori francia vezérkari főnökhöz, Joffre tábornokhoz, aki 1913-ban magával viszi oroszországi tanulmányújtára, elsősorban Szentpétervárra. Weygandnak ekkor nyílt alkalma megismerni először közelről az orosz hadsereget. Igaz, hogy ez időben mint barát és szövetséges ismerkedett az orosz haderővel, amellyel 1920-ban a lengyel háború idején, mint ellenséges hadvezér került szembe és amellyel a mostani háború idején a közelkeletről nézett szembe.

A világháború kitörésekor a nancyi dragonyosok ezredese, Szeptemberben Joffre kinevezi a Foch tábornok által vezényelt 9. francia hadsereg vezérkari főnökévé. Ettől kezdve 9 éven keresztül szünet nélkül együttműködik Foch és Weygand. Viszonyuk hasonló Hindenburg német vezérkari főnök és Ludendorff első főszállásmester között kialakult viszonyhoz, csak a különbséggel, hogy Weygand egyénisége sok rokonszónást mutatott föl Hindenburg higgadt, kiegyensúlyozott természetével, míg Fochban, a szövetségesek főparancsnokában ugyanazt a szenvedélyességet, diktátori hajlamot, ellentmondást nemlő hajthatatlanságot fedezhetjük föl, mint Ludendorffban. A Hindenburg-Ludendorff duóban a főnök volt a bölcsőbb, óvatosabb, türelmesebb fél, a Foch-Weygand kettősben pedig Weygand. Mindkét pár azonban nagyszerűen kiegyensúlyozta egymást és részben ebben állt győzelmük titka.

Amikor hosszas háborgás, surlódás után a kényszerűség végre 1918 márciusában arra kényszerítette az egymásra féltékenykedő angol és francia kormányokat és tábornokokat, hogy Foch személyében közös főparancsnokot állítsanak a szövetséges haderők élére, Foch megtartotta maga mellett vezérkari főnöknek Weygand tábornokot. Baráti együttműködésük a háború után is fennmaradt. A békekonferencia mellett működő szövetségségi katonai bizottságnak Foch lett az elnöke. Weygand a főtitkár. A legmesszebbmenően támogatta főnökének azt a követelését, hogy Franciaország új északkeleti határát a richelieu-i testamentumban a Rajnáig töltsék ki. (Ez ma is francia

háborús cél.) Ez a követelés azonban Lloyd George ellenállásán megbukott. Foch és Weygand ezután is a legkíméletlenebb megtorlást követeltek Németországgal szemben. Mindketten heves ellenzői voltak Briand kiegyezési politikájának, amely később a locarnoi paktumhoz vezetett.

Varsó

1920-ban kapott megbízást legnagyobb és legzseniálisabban megoldott katonai vállalkozására. A szovjetorosz csapatok három oldalról betörték Lengyelországba és úgy látszott, hogy ismét útjára a »finis Poloniae«, a lengyelek végnapja. Csehszlovákia ellenállásán megbuktak Paleologue volt moszkvai francia nagykövetség a magyar kormánnyal folytatott tárgyalásai, amely során francia részről területi revíziót ajánlottak föl Magyarországnak (a visszatért Felvidéket, Aradot, Temesvárt, Nagyváradot, Szatmárt stb.), ha a szorongatott lengyelek segítségére siet. A féltékeny csehek ezt a francia-magyar-lengyel együttműködést megakadályozták és így a franciák csapatok helyett egyedül Weygand tábornokot küldték ki Varsóba vezérkarával. Atint a bekövetkezett események bebizonyították, Weygand fölött egy hadsereggel Pilsudski följajánlotta neki a lengyel hadsereg aktív vezetését, de Weygand, aki nagy katona, de a világ legszerényebb embere, ezt visszautasította, mert nem akarta a lengyelek nemzeti érzékenységét megsérteni és megelégedett a Pilsudski mellett betöltött katonai tanácsadó szerepével. Az egész világ tudja, hogy az 1920 augusztusi »varsói csoda«, amikor a betört orosz hadsereget úgy megverték, hogy az eszeveszetlen menekült a határon túlra, Weygand érdeme. Ekkor találkozott Weygand másodszor az oroszokkal.

Amikor a német-lengyel háború már a legvégében lógott, szó volt arról, hogy Weygand megismétli varsói misszióját, azonban Rydz-Śmigły marsall, ugdváriasan, de határozottan visszautasította.

Közelkelet és Kaukázus...

Egy ideig a rajnai francia megszálló hadsereg parancsnoka volt Weygand, de 1923-ban ismét kényes feladatot bízott rá Franciaország.

A békeszerződés francia mandátumos területnek nyilváníttotta Szíriát. Ezt az ott lakó drúz törzsek nem akarták tudomásul venni és véres lázadásban törtek ki. Ennek leverésére és Szíria pacifikálására Weygand-t küldték ki. Megbízói tudták, hogy Weygand nemcsak erőskezű katona, de kitűnő diplomata is. Főadata nem az volt, hogy vérbefojtsa a lázadást, ami elvégre könnyűszerrel ment volna, hanem hogy a lázadókat megnyerje Franciaország barátainak. Tizennyolc hónapot időzött Weygand Szíriában és ez idő alatt várakozáson fölül teljesítette főadatát. Az egykori zendülő nemcsak a zendülést csillapította le békés eszközökkel, hanem ő gyökerezett meg tulajdonképpen a francia hatalmat Szíriában. Amikor a szíriai fővárosból, Beyruthból távozott, a különféle fajokból, felekezetekből álló szíriai lakosság igaz barátjának távozását siratta benne.

Odahaza Franciaországban ismét fontos megbízatást kapott. A legfelső katonai oktatás irányításával bízták meg. Egészen új szellemmel töltötte meg ekkor a francia hadsereget, az önálló kezdeményezés, a személyes felelősség és vállalkozási kedv offenzív szellemével. A mai francia hadsereg törzstisztikára ugyszólván teljesen az ő nevelése.

1930-ban vezérkari főnök, 1931-ben a legfőbb haditanács alelnöke és az marad, míg 68 éves korhatárt be nem töltötte. Utóda Gammelin tábornok lett, a francia hadsereg volt generalissimusa.

Szerénységére jellemző, hogy 1929-ben Foch marsall halála után meg akarták hívni a francia Akadémiába, a negyven halhatatlan közé. Weygand a meghívást visszautasította, hogy helyette a nála 10 évvel idősebb Pétain marsallt, Verdun hős védőjét, Franciaország jelenlegi helyettes miniszterelnökét válasszathassák meg a halhatatlanok közé. Weygand azóta mégis fölhuzta az Akadémia zűld frakkját, mert 1932-ben Joffre halála után őt választották meg az Akadémia tagjává.

A háború kitörése után ismét egykori állomáshelyén, Beyruthban ültette föl főhadiszállását Weygand tábornok. Vasárnap óta az egész francia hadsereg főparancsnoka és vezérkari főnöke, akinek kezébe van letéve nemcsak Franciaország, de az angol világbírodalom sorsa is.

Parragi György

"ELITE" hölgyfodrász és kozmetika SZALON

munkái elismerték! Ragyogó frizurák, speciális hajfestés, tartós ondulálás garanciával Szolid árak SZÉCHENYI-TÉR 2
TELEFON 15-54

Előtérbe került az újszegedi csatornázás ügye

Az őszi esős évszak beállta előtt meg lehet és meg kell oldani a fontos problémát

(A Délmagyarország munkatársától) Néhány nappal ezelőtt hosszabb cikket írtunk az újszegedi árvízről. Részletességgel föltártuk a város közönsége és hatósága előtt, hogy *Újszeged, a város idegenforgalmi büszkesége, a gyönyörű kertváros részben víz alá került.* Különösen a Píllich Kálmán- és Jankovich-utcák szenvednek a belvízaradástól, amely a lakosságnak mérhetetlen károkat okoz. Az újszegedi belvízaradást elsősorban a csatornázás hiánya okozza. A tavaszi áradás megvisele a hatvanesztendősi tisztai töltést, amely átterszette a vizet. Ezenkívül a tanítóképző és zöldkeresztes védőnőintézetből, kikerülő napi 30-40.000 liternyi szennyvíz úgynevezett nyelőkútba kerül, mert három évvel ezelőtt pénz híján erre a megoldásra fanyalodott a város hatósága. A tavaszi áradás a nyelőkútakat egészen megtöltötte s így a két intézet környéke valósággal szennyvíztengerre változott.

A cikk hatása alatt Pálffy József dr. polgármester maga is elismerte, hogy a *nyelőkútak elkészítése technikai tévedés volt.* Foglalkozott az újszegedi lakosság tarthatatlan helyzetével Tukats Sándor dr. főispán is, aki éppen a közgyűlést megelőző referáló-ülésen fejezte ki azt a kívánását, hogy a városnak *mielőbb meg kell csinálnia az újszegedi csatornázást.*

Ezeknek a megbeszéléseknek a hatása alatt Pálffy József dr. polgármester megbízást adott vitéz Tóth Béla dr. tisztifőorvosnak, hogy készítsen el tervtervet az újszegedi anomáliák megszüntetésére. Vitéz Tóth Béla dr. a megbízás után elsősorban a helyszínen tanulmányozta a kérdést. Megállapította, hogy a tanítóképző és zöldkeresztes intézet csatornázá-

sát rövid időn belül meg lehet csinálni, miután a két intézet miniszteriális hatósága: a belügyminisztérium és közoktatásügyi minisztérium hajlandó az intézetek saját csatornázásának összes költségét vállalni. Ebben az esetben a csatornázást a mostani kanalizációs berendezések felhasználásával a gyermekmenhely felé lehet vezetni és a tisztai fürdőzők érdekeinek szem előtt tartásával délen beletengedni a folyóba. Ezután az érdekeltek lakosság bevonásával lehet a kanalizáció további részét megcsinálni. A város hatósága a lakosságot érdekeltekre hívja majd össze és ezen mindenkinek részt kell vállalnia a csatornázás költségéből. Ez az összeg nem lesz magas, mert a csatornázást a lehető legjobb feltételek mellett csináltatja meg a város és a részletek kioldozásánál azon lesz, hogy a lakosság minél kisebb teher vállalásával jusson a csatornázáshoz.

A tisztifőorvos véleménye szerint még az őszi esős idő beállta előtt meg lehet oldani az újszegedi csatornázás problémáját és ezzel nagymértékben lehetne elősegíteni Újszeged kertvárosi jellegének igazi megteremtését.

Konyha **BUTOROK**
állandóraktára
ifj. **HEGEDŰS**
műbutorasztaloslál Somogyi-utca, 15

10
nap múlva nyílik meg a
XII. Szegedi Ipari Vásár